

Kwartelkoningen 2017

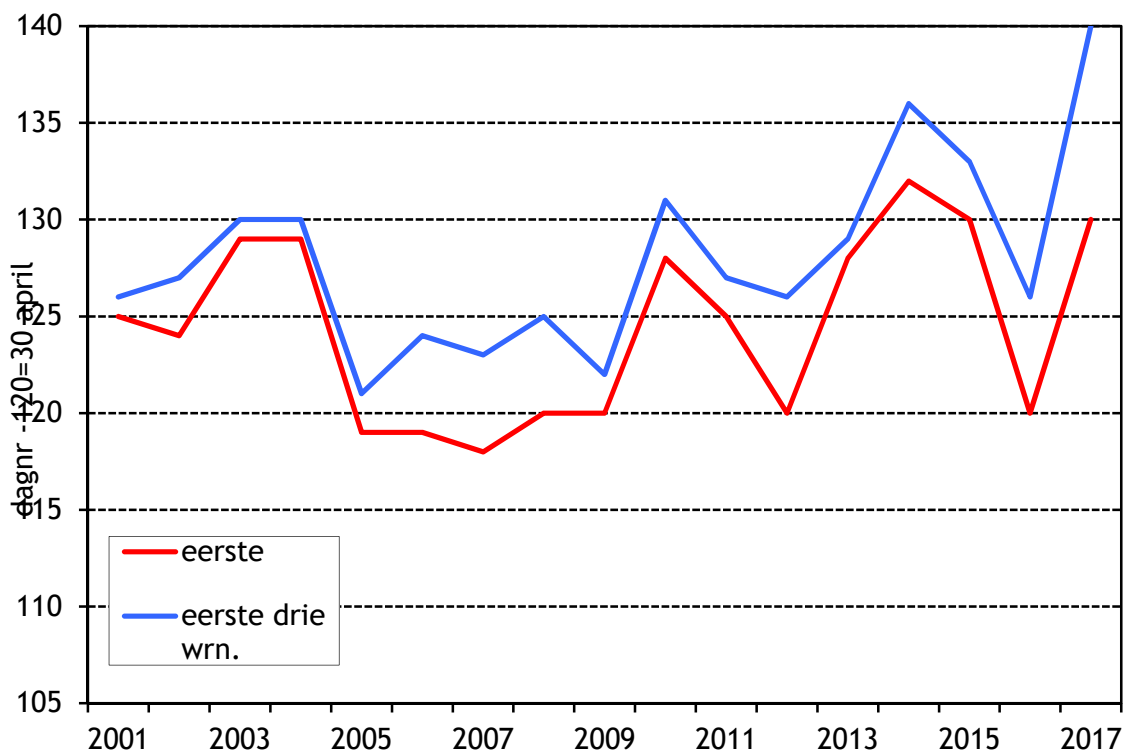
Crexmail 1 – 19 juni 2017

Dramatisch lage aantallen!

Tweede Simultaantelling weekeinde 23/24 juni

Aankomst 2017

De eerste simultaantelling ligt alweer even achter ons. De aankomst was ronduit laat te noemen. Diverse soorten die in Afrika overwinteren laten in de afgelopen decennia een vervroeging zien in de terugkeer maar bij de Kwartelkoning is dat niet het geval. Daar zien we juist een latere aankomst van de eersten. Of dat ook voor de hele populatie geldt valt te betwijfelen.

Figuur 1. Aankomst van Kwartelkoningen in Nederland vanaf 2001 (roepende mannetjes). Bron www.kwartelkoning.nl & www.waarneming.nl.

Aantallen en verspreiding

Hoewel we nog niet van iedereen de resultaten hebben ontvangen zal het beeld wel redelijk volledig zijn. Tijdens de eerste telling zijn slechts 14 roepende mannetjes doorgegeven. Ter vergelijking in de voorgaande drie jaar hadden we 34, 54 en 34 roepende mannetjes tijdens

de eerste telling. Dat scheelt een slok op een borrel. Samen met de waarnemingen buiten de telling om komt het totaal tot op heden op 22 roepende mannetjes. Als we naar de verspreiding kijken dan zien we op drie na alle vogels in Groningen en het noordelijke deel van Drenthe <http://s1.sovon.nl/kwartelkoning/waarnemingenkaart.asp> Voor het eerst (ooit?) is er geen Kwartelkoning vastgesteld in het rivierengebied van IJssel, Rijn en Waal. Ook het Zwarte Water en de Vecht moeten het voorlopig dit jaar stellen zonder het karakteristieke *crex-crex*.

Oorzaken en ander landen?

Het is nog te vroeg om nu al oorzaken aan te wijzen. De droogte die er op dit moment heerst kan een rol spelen. De soort houdt niet van natte voeten maar een kurkdroog maaiveld is ook niet aan te bevelen. Voedsel, vooral bodeminsecten, is bij deze droogte veel minder aanwezig. Als we kijken naar de losse waarnemingen uit Duitsland van ornitho.de dan zien we daar tussen 2017 en 2016 nauwelijks verschil in aantallen en verspreiding. Maar de eerste signalen uit Letland geven veel kleinere aantallen door koud voorjaar en trage vegetatieontwikkeling. De droogte in Europa is vooral te zien in West-Europa en ook Frankrijk <http://www.knmi.nl/kennis-en-datacentrum/achtergrond/grote-droogte-in-zuid-en-west-europa> Interessant is nu om te weten hoe de Noord-Franse en de Poolse populatie het dit voorjaar doet. Want in Polen waar doorgaans aanzienlijke aantallen Kwartelkoningen zitten is het juist bijzonder nat. Wellicht daarover meer in de volgende nieuwsbrief.

Melden van waarnemingen

Doorgeven van waarnemingen kan als in voorgaande jaren via www.kwartelkoning.nl (directe link naar invoerscherm: <http://s1.sovon.nl/kwartelkoning/waarnemingenkaart.asp>). Terreinbeheerders hebben eveneens toegang tot dit bestand, en zien dus snel waar actie nodig is. Invoeren via waarneming.nl is natuurlijk prima, maar omdat we zelf wat extra informatie verzamelen (roepactiviteit, habitat en beheer), stellen we invoer van in ieder geval de eerste waarneming op een locatie op prijs op de kwartelkoning-pagina. Belangrijk bij de simultaantellingen: geef ook nul-waarnemingen door! Vooral in het rivierengebied zijn die inmiddels op veel plaatsen gemeengoed, maar wel belangrijk om na te gaan of er iemand is wezen luisteren. Door het deels onvoorspelbare voorkomen is op voorhand ook nooit te zeggen of er een vogel zit of niet.

Komende telling

Voor de telling is het zinvol om vooraf even te bepalen waar nog hooiland staat. In veel uiterwaarden is in de afgelopen weken hooiland gemaaid. Een telling hoeft dan niet zolang te duren omdat je alleen de resterende hooilanden en natuurontwikkeling langs gaat. In veel Drentse beekdalen staat vaak nog wel veel hooiland in de tweede helft van juni. Ook graan en kruidenakkers, met name in Groningen aanwezig, zijn nog kansrijke percelen voor een Kwartelkoning. Loop de tabel hieronder ook even na, wel even inzoomen ☺, of alles klopt.

Succes met de telling!

Jan Schoppers 06-11241530 jan.schoppers@sovon.nl
Kees Koffijberg kees.koffijberg@sovon.nl

Regio/prov.	Gebied	<2juni	2/3juni	>juni<	23/24juni	>24juni	max/tot	2/3juni	23/24juni	
Ov/Geld/UT	Zw arte Water		0		-		0			Jeroen Bredenbeek
	(excl. riviere Langenholte/Overijsselsche Vecht		0		-		0			Jacob vd Weele
	t Broek, Waardenburg		-		-		0			Leendert de Bie
	Reest		-		-		0			Arend van Dijk
	De Wieden		-		-		0			Frans van Elburg ea
	De Weerribben		-		-		0			Reinier Smabers
	Arnhemse Heide		-		-		0			Erik de Waard ea
	Schellerw aarden w aterw in binnendijs		-		-		0			Arnold Verhoeven ea
	Goor	1	-		-		1			Lenaert Steen ea
	Leidsche Rijn, Utrecht		-		-		0			Michel Veldt, Herman Bouman, Albert de Jong
Flevoland	Burchtkamp, Meerkoetw eg. Natuurpark		-		-		0			Nico Dijkshoorn
	Biddingw eg, Dronten		-		-		0			Tom van Noort
	Greppelveld		-		-		0			Martin Jansen
	Kievitslanden		-		-		0			Martin Jansen
	Horsterw old, Zeew olde		-		-		0			Peter Links
	Oost-Flevoland		0		-		0			Johan Janssen, Hans Docter ea
	Stichtse Brug, Zeew olde		-		-		0			Greet Boomhouw er
	Lelystad, Wisentw eg		-		-		0			Edzard vd Water
	Schokland, Ens		0		-		0			Roelof Duijff, Guido Berger, Rick vd Starre
Friesland	Tjonger & Lindevallei		0		-		0			Freddie de Vries, Tom Jager
	Oude Venen		0	1	-		1			Gerrit Jellema
	Polder De Duif		-		-		0			Jaring Roosma
	Blaugerzen, Akmarrij		-		-		0			Sjoerd Bakker
Drenthe	Reestdal (incl. Overijssel)		-		-		0			Arend van Dijk
	Vledder en Waps.Aa, Oude Vaart Wveld		-		-		0			Arend Jan van Dijk, AW Faber
	Havelterberg		-		-		0			Arend Jan van Dijk
	Drentse Aa, De Vledders, Westerlanden	1	5		-		5			Bertus Bats
	Oudemolensche Diep		0		-		0			Wergroep Drentse Aa
	Schipborgsche Diep		0		-		0			Wergroep Drentse Aa
	Rolder- & Anderensche Diep, Anderen		0		-		0			Wergroep Drentse Aa, Wim Laning, Carel de Vin
	Taarlosche Diep		0		-		0			Gerjon Geling, Eelke en Dick Schoppers
	Balloerveld, Gasterensche Diep		0		-		0			Herman Feenstra, Dick Schoppers
	Deurzer/Loonerdiep		0		-		0			HDL, Wergroep Drentse Aa
	Amerdiep, Geelbroek		0		-		0			Wergroep Drentse Aa, Henk Jan Ottens
	Hunzedal/Breevenen		0		-		0			Dick Schoppers, Gerrt Udding
	Oostervoortsche Diep		-		-		0			Roelof Blaauw
	Groote Diep Alteveer		-		-		0			Ton Schoenmaker
	Tempel- en Eenerstukken		1	1	-		1			Jan Lok, Andrea de Vries
	Exloosche Landen, Uilenbroeken	1	1		-		1			Eelke Schoppers, Leen Smits, Martijn Verstujs, Henk Steenbergen, Bart Broekhuizen cs
	Valthermond		-		-		0			Henk Jan Ottens
	Lange Ma, Westdorp, Borger		-		-		0			Bertil Zoer
	Coevorden		-		-		0			Jan Nicolai
	Drostendiep< Coevorden		-		-		0			Harry Mekkes??
	E&Peizermade, Onlanden, Leekstermeer	0	0		-		0			H.Boerma, H.Miedema, T.Mulder, WvBoekel, R.Oosterhuis, Bertus Bats
Groningen	Oldambt	3	7		-		7			Kees Koffijberg, M. Glastra, Han Bouma, Ben Koks
	Lauw ersmeer e.o.		-		-		0			Avifauna Groningen, Wim v Zwieten
	Noord-Groningen, akkers ro Warfhuizen		-		-		0			Rommert Cazemier
	Lappenvoort Paterlsw olde		-	2	-		2			Bertus Bats
	Leekstermeer/Polder Leutingew olde		0		-		0			Rene Oosterhuis
	Polder Westerleesche Lagemeede, Winsch		-		-		0			Pieter vd Luit
	Polder de Oude Riet		-		-		0			Anne Zw art, M. Akerboom, Ubu van Ophoven
	Doezum, Polder Kalew eg		-		-		0			Pieter Hielema
	Zuid_ Laardermeergebied, Oosterpolder		-		-		0			Bart-Jan Prak, Guido Meeuw sen
	Bourtange		-		-		0			Irene van Voorthuizen
	Zuidelijk Reitdiepdal	1	-		-		1			Ab Aberson, Piet Pepers
	Noordelijk Reitdiepdal & akkers omgeving		-		-		0			
	Noordpolder Usquert/Warffum/Den Andel	2	-		-		2			Lazar Brinkhuizen, Bauke Koole, Louw ke Meinardi
	Gravenburg, Hoogkerk		-		-		0			Karen Blaakmeer ea
	Ruiten Aa, Sellingen, Ter Wupping		-		-		0			Fer Schipper, Nico de Vries
rest NL	Wieringermeer, Zuiderzeedijk	1	-		-		1			Daniel Beuker
	s-Heerabtskerk, Zuidw eg		-		-		0			Erik Speksnijder ea
Nederland	alle gebieden	10	14	4	0	0	22	1	0	